

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 613/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om elavbrottens inverkan på medicinska hjälpmedel

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 613/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Sheikki Laakso /saf:

Vad ämnar den behöriga ministern göra för att säkerställa att finländarnas hälsa och förmåga att röra sig i vardagen inte lider av de elavbrott som regeringen planerar?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Rysslands angrepp på Ukraina har orsakat en exceptionell situation på energimarknaden och ökat osäkerheten kring tillgången på el. Till följd av detta behöver Finland under den kommande vintern förbereda sig på att elproduktionen och -importen inte räcker till för att täcka elförbrukningen. Vid elbrist kan man bli tvungen att genomföra kontrollerade avbrott i eldistributionen i två timmar så att man i en situation där det är knappt med el ska kunna säkerställa att hela elsystemet fungerar. Systematiska elavbrott som gäller konsumenter är de sista åtgärderna som vidtas vid elbrist. Oförutsedda, timlånga elavbrott kan också förekomma till exempel till följd av väderförhållanden, så det är viktigt att var och en har förberett sig på elavbrott även under normala förhållanden.

Statsrådet utfärdade den 8 december 2022 en förordning som fastställer kritiska eldriftsställen och som innehåller bestämmelser om hur kritiska eldriftsställena är bland annat vid elbrist. Enligt förordningen är kritiska eldriftsställen bland annat sådana inrättningar och boendeserviceenheter inom social- och hälsovården som använder livsuppehållande apparater. Syftet är att i första hand trygga eltillförseln till de mest kritiska eldriftsställena och att minimera de olägenheter som elbristen eller störningen orsakar.

Behoven hos personer som använder elektroniska apparater och hjälpmedel för att förbereda sig för elavbrott kan vara mycket olika. I vissa situationer räcker det med förhandsinformation om tidpunkten för elavbrottet och det är möjligt att planera den egna verksamheten så att personen klarar sig hemma under elavbrottet. Fingrid och arbets- och näringsministeriet informerar om elbristen. Dessutom informerar distributionsnätbolagen sina kunder.

Utöver varje elanvändares egen beredskap är kommunerna och i fortsättningen välfärdsområdena skyldiga att genom förebyggande åtgärder förbereda sig på störningssituationer. I beredskapsplaneringen är det viktigt att identifiera personer som får hemservice och som inte klarar sig hemma under ett elavbrott och göra upp en plan för hur nödvändig vård och omsorg ska tryggas i händelse av elavbrott. Detta kan göras till exempel genom att öka stödet som ges i hemmet eller i sista hand genom att flytta personen till en verksamhetsenhet inom social- eller hälsovården.

Social- och hälsovårdsministeriet skickade den 12 oktober 2022 ett styrningsbrev till kommunerna, samkommunerna, välfärdsområdena och regionförvaltningsverken om servicesystemets beredskap inför elavbrott under vintersäsongen 2022–2023. I brevet konstateras bland annat att kommunerna och sjukvårdsdistrikten på förhand ska göra upp planer för elavbrott och i beredskapen fästa särskild uppmärksamhet vid klienter som använder elektroniska apparater eller hjälpmedel som är livsviktiga för att klara av vardagen och vården. I brevet har social- och hälsovårdsministeriet uppmanat instanserna att omedelbart vidta nödvändiga åtgärder.

Helsingfors 20.12.2022

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru